

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 1042. Qualem culpam & pœnam incurrant violantes immunitatem per illegitimam extractionem, & quinam pro talibus habeantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

spondere tenetur. Ad hæc illegitimè extrahens vel contra extractum ulterius procedens tenetur ex iustitia compensare reo vel ejus hæredibus omnia damna, quæ ex tali extractione & actis contra eum post extractionem reo contigerunt. Delb. l. c. n. 6. & 7. remittens ad Valentiam. Tom. 3. D. 6. & 15. p. 1. q. 2. Sanch. Tom. 1. conf. L. 3. c. univ. du. 17. Laym. l. c. Farin. l. c. c. 20. n. 221. & de carceribus. q. 28. num. 5. Suar. c. 13. n. 15. Ambros. Sylv. Peregr. & plurimos alios, qui etiam Arg. c. conquirente de restit. spol. aliorumque jurium tradant, non debere absolvi illegitimè extrahentem, nisi priùs restituerit Ecclesiæ extractum. reoque ejusve hæredibus refecerit omnia damna & interesse. Sed & in casu extractionis per judicem sæcularem, aut extraditionis per Rectores Ecclesiarum, reorum criminum exceptorum causâ necdum cognitâ, vel sine licentia Episcopi, nequeunt statim duci ad carceres sæculares multoque minus puniri, sed ad carceres curiæ Ecclesiasticæ reponi debent, & ibi sub custodia tuta detineri, nec curiæ sæculari resignari, nisi priùs per Episcopum vel ab eo deputatum causâ cognita juxta expressa verba Bullæ Gregor.

Quæst. 1042. Qualem culpam & pœnam incurrant violantes immunitatem per illegitimam extractionem, & quinam pro talibus habeantur.

1. Resp. Ad primum: Injusta extractione è loco sacro contrahitur culpa injustitiæ contra reum extractum; quia spoliatur jure suo, quod habet ad securè remanendum in asylo, sed & committitur gravissimum sacrilegium; quia continet gravem irreverentiam contra sanctitatem loci Deo divinoque cultui dedicati, seu, ut loquitur S. Augustin. *Sermon. de dedicat.* grandem injuriam religionis & divinitatis offensam, atque ita constat ex *can. sacrilegium. c. si quis. c. reum. c. deservit. c. minori. c. frater. 17. q. 4. & l. presenti. c. de his qui confug. ad Eccl.* & probatur à D. Tho. 2. 2. q. 99. a. 2. ad 3. ex gravissimis pœnis sub quibus prohibetur hæc impietas. Item ex horrenda vindicta divina, quâ sæpe castigata est, ut videre apud Baron. *ad annum Christi 465. à num. 2. & Leon. Thef. fori Eccl. p. 1. a. 13. à n. 35.*

2. Resp. Ad secundum; Jure civili *cit. l. presenti.* pœna capitis istiusmodi violatoribus immunitatis asyli statuitur, quia *c. fidei. de his qui conf. ad Eccl.* tenentur rei læsæ Majestatis, dum ab iis usurpatur jurisdictionis summi pontificis, cujus solius autoritate & licentia existens in asylo loci sacri extrahi potest. Cui tamen pœnæ non receptione seu non usu derogatum esse passim notant AA. Suar. *cit. c. 13. num. 6. Bonac. l. c. n. 5. Clar. §. fin. q. 30. Decian. l. 6. c. 18. n. 4. Delb. c. 16. du. 35. S. 1. n. 3.* Ex Legibus tamen Caroli IV. incurrunt infamiam, inhabilitatem ad consilia publica & privationem bonorum. De jure canonico constituta imprimis multa pecuniaria, aliquando 30. solidorum. *can. si quis contumax. aliquando 30. librarum auri. can. quisquis. 17. q. 4.* quam pœnam judex juxta *cit. canones* moderari poterit aut etiam loco illius imponere pœnitentiam publicam, pensatâ delicti qualitate & delinquentis conditione, sed neque hæc pœna pecuniaria antiquata est, ut volunt Clar. *l. c. Decian. l. c. c. 28. n. 8.* citati- que ab iis, cum Trident. *sess. 25. c. 20.* & Bulla Gregor. innovent omnes pœnas antiquis canonibus lætas contra violatores immunitatis. Ad hæc pœnâ illâ dum in Ecclesiæ cultum, uti de jure debet, applicatur, efficacius satisficit Ecclesiæ; ac ita tenent Tusch. *V. Ecclesia. concl. 8. n. 11. Farin. l. c. c. 20. n. 319. Am-*

brof. l. c. c. 15. à n. 1. Bonac. l. c. p. 6. n. 5. Delb. l. c. n. 9. His non obstante Bulla Pii IV. prohibente, ne Judices Ecclesiastici puniant laicum pœnâ non spiritali; cum illa constitutio ab ejus successore Pio V. redacta ad terminos juris communis, ut notant Farin. *in pract. crim. q. 8. n. 156. Sperell. & alii apud Reiffenst. h. r. n. 212.* Dein statuta iis pœna excommunicationis. *can. licet antiquitus. c. miror. c. frater. c. deservit. c. id constituimus. 17. q. 4.* quibus tamen juribus excommunicationem non esse latam ipso jure seu facto, sed ferendam & comminatoriam sub conditione, si violator reum non restituat, & satisficiat Ecclesiæ, censent Sylv. *V. immunitas. 3. q. 8. Suar. l. c. n. 3. Farin. l. c. c. 20. n. 312. Peregr. de immunit. c. 25. n. 3. Zerol. in pr. Episc. V. immunitas. vers. 24.* quibus censent Delb. *l. c.* Unde etiam spectato jure communi, nullam censuram lætæ sententiæ tali crimini violationis immunitatis annexam putant Socin. Turrecrem. Goffred. & alii apud Farin. *l. c.* quod idem esse spectatâ Bull. Greg. censent judicam, eò quòd in Bulla illa innovatur solum pœnæ juris antiqui, quæ omnes per sententiam infligendæ erant. Verùm hujus posterioris contrarium sive excommunicationem illam jure moderno, nimirum juxta Bullam Gregor. XIV. esse lætæ sententiæ, seu ipso jure & facto inferri (dum in Bulla expressè habeantur hæc verba: *ipso facto.* quæ, si excommunicationem ipso facto non inferrent, superflua essent, & nihil novi inducerent, cum excommunicatio ferenda jam habeatur *cit. c. sicut antiquitus. c. frater. c. deservit.* longè probabilius tenent Farin. *in append. l. c. n. 313. Dian. p. 6. r. 1. resol. 34. Marius Ital. de immunit. l. 1. c. 6. §. 2. num. 29. Bonac. l. c. p. 6. n. 5. Thefau. in pr. p. 2. V. immunit. c. 1. Delb. l. c. n. 10. Castrop. p. 12. n. 3. Haunol. Tom. 6. de 7. & 7. r. 1. n. 256. Wiestn. h. r. n. 179.* allegantes pro se declarationes Clem. VIII. & Pauli V.

3. Resp. Ad Tertium: Pro violatoribus in ordine ad dictas pœnas, præsertim excommunicationem, ipso facto (quâ clausulâ, non tantum juxta communem DD. sed & juxta praxin & stylum curiæ, quilegem facit, illatæ pœnæ & censuræ censentur esse lætæ sententiæ, ut Reiffenst. *n. 215.*) incurrendas habentur omnes & singuli, quacunque autoritate præditi, non solum, qui extrahunt reum criminis non excepti, sed etiam notoriè reum criminis excepti, non servatâ formâ seu dispositione Bullæ Greg. v. g. sine licentia Episcopi vel cum ea, sed sine intervenitu personæ Ecclesiasticæ ad hoc ab Episcopo deputatæ, pro ut exigit *cit. Bulla.* ita Farin. *l. c. n. 325. Genuenf. in prax. c. 22. n. 9.* Idemque dicit Delb. *l. c. n. 16.* citato Gamb. *de immunit. l. 8. c. 10. n. 8.* de ministris, qui notoriè reum criminis excepti, in casu, dum Episcopus renuit concedere licentiam, extrahunt cum magno scandalo & tumultu v. g. infligendo vulnera, quem aliàs sine scandalo illæsum commodè extrahere potuissent. Item *n. 17.* de eo, qui captum & extractum de licentia Episcopi vel etiam eâ denegatâ, in casibus exceptis reponunt in carceribus curiæ sæcularis; quia Bulla præscribit eum reponi in carceribus Curiæ Ecclesiasticæ; quamvis addat, id limitari à quibusdam hac ratione; si ministri curiæ sæcularis autoritate & nomine proprio id faciant; secus, si eum reponant in propriis carceribus nomine Episcopi, ut ibi tutius custodiatur; eò quòd tunc reponi censeatur in carceribus curiæ Ecclesiasticæ, quam tamen opinionem in praxi non facillè à se amittendam ait.

4. Secundò excommunicationem adhuc incurrun-
runt, qui solum tentant capere, extrahere, incarcerationem, effectu non secuto. v. g. dum ingressi eo
sive

sine in Ecclesiam, monasterium aliumve locum sacrum, reum perquirunt, etsi eum non inveniant; vel qui inventum ob resistentiam corporalem factam à reo vel Rectore Ecclesie extrahere non potuerunt. Vel qui animo capiendi seu extrahendi reum manus violentas admovent januæ loci sacri, etsi ob resistentiam eam aperire & intrare non potuerint. ita cum Gloss. in *L. fidei. c. de his qui ad Eccles. confug. V. tentaverint*. Farin. *l. c. n. 321*. Dian. *p. 1. tr. 1. resol. 15*. Pereg. *l. c. n. 7*. Decian. *tr. crim. l. 6. c. 27. n. 5*. Galtrop. *l. c. p. 12. n. 5*. Wiestn. *n. 180*. Reiffent. *n. 217*. juxta *l. 2. l. pateant. c. de his qui ad Eccles. conf.* Aliqua jura civilia, quibus etiam conatus seu attentatio effectu non secuto expressè sub dictis pœnis prohibetur, ac juxta verba Bullæ, qui contra tenorem constitutionis attentare præsumperit.

3. Tertio etiam illi qui reum capi, extrahi, incarcerari, mandant, etiam effectu non secuto; cum effectus intentus ejusque executio potius imputetur autoritativè mandanti quàm mandatario seu exequenti Arg. *c. ut fama. §. laici. & c. mulieres. de sent. excom.* talesque vel maximè contra dictam Bullam attentent; quæque modicum vel nullum effectum haberet, si mandantes Principes, Judices ac potestates sæculares immunes essent à dictis pœnis, dum illi plerumque executionem committant hominibus simplicibus & ignatis, mandato resistere non audentibus. De quibus solis verba illa Bullæ: *Cujuscunque sint autoritatis*, intelligi nequeunt Delb. *l. c. n. 27*. citatis alii Reiffent. *h. t. n. 219*. Extenduntur hæc ad laicos mandantes occidi reum in Ecclesia ad quam confugit. Squillante *de obligat. Cler. p. 5. du. 14. n. 90*. Novar. *de elect. fori Tom. 2. p. 2. q. 14*. Naldus in *annot. pract. ad jus can. fol. 61*. Delb. *du. 37. f. 1. n. 1*. Wiestn. *h. t. n. 18*. & seqq. ubi id pluribus probat, ostendendo qualiter id ipsum sit contra formam Bullæ, quæ dum illà pœnâ prohibet attentari contrarium eundem molestando in asylo, multò magis vetat eum ibi occidi. Item extenduntur hæc ipsa demandant ad Episcopos & Praelatos Ecclesiasticos, dum quid mandant contra tenorem *cit. Bullæ*, eum si illa seu immunitas Ecclesiastica ab illis non servetur, non servabitur etiam à curia seculari ob malum exemplum. Ita Gambac. *l. 8. c. 9. n. 7*. apud Delb. *du. 26. §. 2. n. 8*. qui tamen id distinguendum censet, ut procedat, dum istiusmodi prælati sunt Principes, habentes dominium temporale, idque faciant quæ tales seu potestate laicâ; secus probabiliter, si procedant auctoritate suâ Ecclesiasticâ, sive ordinariâ, sive delegatâ; quia Bulla inducta est in præjudicium potestatis laicæ & ad frændandam temeritatem laicorum; unde & tunc laici accepturi non sunt occasionem scandalii. Et non incurunt, qui solum consulunt fieri dictam extractionem aut quid aliud contra formam *cit. Bullæ*, uti nec, qui solum ratam habent dictam extractionem; cum talis rati habitio sit posterior facta, adeòque dici nequeat attentari quid contra Bullam, ita Delb. *l. c. n. 6. & 7*.

6. Quartò Judices, qui etiam inficii extractionis extractum à familia vel amicis ejus statim non restitunt ob eandem rationem non servatæ Bullæ. Ut Delb. *à n. 29*, id pluribus confirmans. Cæterique AA. qui etiam has pœnas extendunt ad eos, qui reum id permittentem, vel etiam renunciantem suo privilegio capiunt in loco asyli, aut inde abducunt. Nec opponi potest, tales Judices, sine propria culpa extractum non restituendo, non peccare, adeòque excommunicationem non incurere, peccant

R. P. Lewr. *Jur. Can. Lib. III.*

enim dum Ecclesie injuriam passæ non restitunt, quo ea injustè spoliata, contraque reverentiam ei debitam, cum censeantur illum primò extrahere.

Quest. 1043. Qualiter & à quo violatores asyli absolvi possint à dicta excommunicatione.

1. Resp. Ad primùm: violatores hi necesse habent ab ea liberari per absolutionem; ea autem facienda non est, nisi factâ prius restitutione rei violenter abstracti ad locum asyli præstitaque Ecclesie satisfactione pro injuria ei illata ex læsione immunitatis, ita communis Reiffent. *num. 28*. Wiestn. *n. 182*. juxta declarationem Cardinalium apud Pignat. Loc. paulò post citand. & Arg. *c. cum desideres de sent. excom.*

2. Resp. Ad secundùm: in eo non convenite AA. dum eam absolutionem reservatam esse Papæ defendunt Farin. in *Append. c. 20. n. 315*. Mar. Ital. *de immunit. l. 1. c. 6. §. 2. à n. 3*. Dian. *p. 6. tr. 1. resol. 34*. Barbof. *Jur. Eccl. l. 2. c. 3. n. 167*. quos citat & sequitur Reiffent. *h. t. n. 21*, fundantes se in decretis Clem. VIII. & Pauli V. prohibentium quibuscunque confessariis absolvere à casibus violatæ immunitatis in terminis constitutionis Greg. juxta quam violatores hi subjacent omnibus pœnis, quæ à jure communi vel antecessorum Pontificum quibuscunque constitutionibus, adeòque & in Bulla Cænæ contra eos latis; hæc autem reservatæ sunt summo Pontifici, item in *Extrav. 3. inter comm. de pœnit. & remiss.* ubi casibus reservatis Papæ annumerantur offensa libertatis Ecclesiasticæ, ac demum in variis decisionibus S. Cong. immunitatis, quarum plures refert Pign. *Tom. 2. consult. 59*, earumque una sic habeat: *Absolutio à censuris ex causa violatæ immunitatis Ecclesiasticæ est reservata summo Pontifici*. & altera ejusdem ferè tenoris in *Liciens. 13. Jul. 1638*. propter quas tam claras declarationes per tot tamque classicos collectores allatas audacter pronunciat Reiffent. *n. 283*, sententiam oppositam, quæ Episcopis hanc potestatem absolvendi tribuit, non esse amplius probabilem, ac proinde ab absolutione dictæ excommunicationis abstinere debere Episcopos, multòque magis regulares, etiam illos, qui gaudent privilegio absolvendi à reservatis; tum quia absolutio hæc specialiter prohibita à Clem. VIII. tum quia non immeritò annumeratur casibus Bullæ cænæ, à quibus etiam vi privilegiorum absolvere nequeunt regulares. Nihilominus è contra hanc absolutionem locorum ordinariis seu Episcopis competere (intellige non tantum jure delegato iis à Pontifice, sed ordinario) probabiliter tenent Genuens. in *pr. c. 22. à n. 3*. Nald. *v. casus reservatus. n. 1*. Bonac. *l. c. q. 7. p. 11*. Zypæus in *analyf. h. t. n. 13*. quos citat & sequitur Wiestn. *h. t. n. 184*. item Galtrop. *l. c.* Delb. *du. 38. f. 1. n. 1*. citatis in super Gratian. *discep. Tom. 4. c. 414. n. 12*. Cutell. *l. 1. q. 41*. Ricc. in *pr. p. 2. resol. 333*. Bellet. *disquis. Cler. tit. de favore Cler. §. 4. n. 39*. & aliis, qui etiam addunt, de Episcopi facultate posse absolvere ab illa excommunicatione quoscunque confessarios. Rationem reddunt, quia Episcopo regulariter & de jure Episcopali ordinario competere potestatem absolvendi ab excommunicatione jure lata & non reservata, ut Abb. in *c. grave de præb. n. 13*. Nav. in *man. c. 27. n. 39*. Gut. *qq. can. l. 1. c. 5. n. 1*. excommunicatio autem contracta violatione asyli neque à Gregor. XIV. neque ab ejus successoribus reservata. Respondent quoque valde probabiliter ad fundamenta adversariorum. Primò ad Decretum

Ccccc 2

Clem.